

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petitsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 52. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Visszafejlődés.

Furesa világot élünk. A korszellem egyik oldalán a lázas érdeklődést oltja az emberre, a másik oldalán világra hozza az indolenciát.

A közönség hallatlan módon szereti a szenzációt, de mérhetetlen indolenciával viseltetik a közügyek, közcélok iránt.

A vérkeringés megcsappant, a közügyek iránti érdeklődés vénája majdnem teljesen kialudt. A modern emberek affektációval dicsekesznek, hogy őket semmi sem érdekli.

A társadalmi mozgalmak, amelyek előbb lelkesedésre hangolták a közönséget, elálltak; mintha beleveszték volna a nembánomság mocsarába. Azok az örökbecsű társadalmi munkák, melyek annyi maradandó emlékekkel és alkotással gyarapították az országot, elenyésző csekélyek azon erőkhöz képest, melyek a divatos indolencia által megszállva, hosszú időre bénákká és tehetlenné lettek.

Az ország haladása és szellemi életének fejlődése okvetlenül szükségessé teszi, hogy abban az áramlatban, melyben a műveltség és a korszellem hazáját előre viszi, a társadalom minden egyes tagja erejéhez képest részt vegyen.

Nem szabad senkinek sem avval meintegetőzni, hogy a közügyek nélküle is folynak. A nagy tengerben egy csepp ugyan vajmi parányi s egy csep még nem csinál tengert, de ha mindenki így gondolkozik, akkor lehetlenné van téve a közérdek köré való tömörülés és akkor lehetetlen, hogy a legegyszerűbb mindennapi kérdésben is határozott és egészséges közvélemény alakulhasson.

Az indolens társadalom, amelyet nem érdekel a közügy, izgalmak után vágyakozik, hogy elpetyhüdt idegeit felizgassa. Nem kellene a mindennapi élet sablonos eseményei, melyeket évente visszahoz az idő megaludt vére, csak szenzációs, pikáns hírekre mozdul meg, de akkor is nagy kényelemmel.

Botrány kell minden áron, még ha a felesapó sár visszahulló cseppjei a legtisztább helyre esnek is. Szenzáció kell, hogy ne csak limonádé vérünk jöjjön ismét forrongásba, hanem a nagyvilág is tudja meg, hogy mi kultur nép vagyunk.

Valamikor, nem is olyan régen, valamely nép műveltségi fokát az elfogyasztott szappan után itélték meg. Ma már nem a szappan a népek műveltségének mértéke.

Ki gondolna arra, hogy a szappan után ítéljen, hiszen a legműveltebb népek járnak elől a botrányok hajhászásában. Botrányok után kell ma már a modern statisztikusnak itélnie, mert hisz ezek száma és mérve szerint haladunk. És haladunk mi is a művelt népek sorában.

És ez az állapot, a közügyek iránti apátia s a botrányok hajhászása elhozhatja azt az időt, hogy majd a szenzáció sem fogja kielégíteni mindenben megnyugvó vérünket. Mi történik akkor?

Erre feleljenek azok, akik igyekeznek belevinni a mi jó magyar, egészséges gondolkodásunkat a modern eszmék pestises kátyujába.

Ha így haladunk, oly eszmék és elvek kerülhetnek felszínre, amelyek homlok egyenest fognak ellenkezni a józan magyar gondolkodással és akarattal.

Ma már nagyon kis körre szorult azoknak a száma, akik nem csak botrányhajhászattól, a szenzáció kedvéért érdeklődnek a közügyek és társadalmi kérdések iránt. Pedig nem rég egy közérdekű kérdés által előidézett hullámverés a legszélső patokig elterjedt.

Az idők multával meglassult a nyilvános

TÁRCA.

A néma asszony.

(Amerikai történet.)

Oh, férjek fülei! Micsoda kéjjel hegyeződhetek, ha ilyesmit hallottak: néma asszony! . . . Hisz ez az, amiből az ideális asszony lesz; engedelmes felesége a férjének, oszondes óre a ház tűzhelyének! . . .

Számtalan családi tragédia történetét ismerem, és azok kilentized részének az asszony nyelve volt az oka. Lehet, hogy igaztalan vagyok, de az tagadhatatlan, hogy nagyon furesa jószág egy asszonyi nyelv. — Milyen édes, ha azt sugja:

— Szeretem! . . .

És miképpen szur például e kérdés:

— Te vén korhely! Hát most kellett hazajönni? . . .

Éppen azért fog különösnek, sőt talán hihetetlennek is tetszeni egynémely férjek előtt az alábbi következő történet.

I.

Ellen kisasszony, egy édes kis hölgyecske, szobáskájában ült, és lábainál a vőlegénye: John Williamson, egy kifogástalan dzsentlmén. Beszélgettek, és az Ellen barátinójáról, a kis Kettyről van szó.

— Tegnap Ketty kisasszony nagyon csinos volt, — mondá John úr.

Ellen kisasszony fölbiggyesztette ajkát.

— Már sokkal jobb izlésűnek tartottam, kedves barátom! . . . De hogy is lehet Kettyre azt mondani, hogy csinos?

— Kérem, hisz maga nem látta őt, kedvesem, de ha látta volna, biztosítom, hogy nem lenne ilyen elfogult . . .

— Elfogult? . . . én? . . . kedves John ez sok! Nines — hál' Istennek — szükségem arra, hogy olyan hölgyekkel szemben, mint miss Ketty, elfogult legyek . . . Különben, ha a kisasszony tetszik önnek! . . .

— De Ellen! . . . kedves menyasszonyom, kegyed ma tulérzékeny! . . .

— Nem úgy, mint Ketty, ugy-e bár? Hát tudja meg, hogy én Kettyről többé egy szót sem fogok magával beszélni . . . de egyáltalán nem . . . Hallgatok! . . .

Ellenke ez elhatározása, ha szilárd, alapja lett volna házasságuk boldogságának, és az ostoba Williamson ezt nem fogta fel . . . kérlelte menyasszonyát, könyörgött neki, de ez nem beszélt, hiába volt minden . . . kérte, esengett, hízelt neki, — hasztalan, mind hasztalan . . .

A kisasszony nagy áldozattal és hihetetlen erkölcsi erővel visszatartotta magát a szótól, és ez által meggyőzte magát egész neme gyöngé-

ségét. Ellen hallgatott egy nap, két nap, s a kellemes meglepetés csakhamar aggódásba ment át, mert a kisasszony semmi esetre sem akart beszélni.

Csak a régi római asszonyok között lehetett ilyen erős jellemet találni! . . . és a természet — mint előre látható volt, — megboszlulta magát. Vagy két hónapi hallgatás után Ellen kisasszony megnémult . . . Teljesen elvesztette beszélő képességét.

Mr. Khinin, a kékszeművegű, hajtalan háziorvos idegesen kaparta kopasz fejét és kénytelen volt beismerni, hogy igenis, van még új a nap alatt.

Egy ifjú hölgy, a ki két hónapig hallgat.

És a hallgatás folytán megnémul . . .

Ez rettenetes . . .

Egy csomó szaktudományos munkát keresztül izzadt és erre nem talált mütétet, nem talált orvosságot . . .

A vőlegényét okolta mindezért, és mivel a stílusát nem vesztette el, a következő drága kis levélkét küldte a vőlegényének, a jeggyűrű kapcsán:

— A férfiak mind nyomorultak.

Mr. John Williamson különben nőül vette Ketty kisasszonyt — és ezzel végeztünk velük.

Honti Henrik.

és általános érdeklődés, foszlott a kapos, mely minden köteléknél erősebben tudta az érdeklődést fenntartani.

Beütött a Nirvánába való bizakodás.

Az idő pedig halad, egyre halad. Percenként tűnnek a napok, huszonnégy órára törpülnek az évek; a közérdek és társadalom ügyei, legyenek bár a legfontosabbak, elalszanak, mert a vezetőkön kívül senki sincs, aki irántuk érdeklődne. Az eszmék szolgálóinak is megcsapzik a hajuk, amíg valakit kapacitálniok sikerül s amikor pihegve abban a reményben ringatják magukat, hogy egy embert szereztek a közügynek, emberük a legnagyobb flegmával hagyja cserben a közérdeket, hogy önzését szolgálhassa. És megy nagy lelki nyugalommal tovább.

A lelkes vezetők pedig kezdenek elülről.

És ez a játék naponként százféle verzióban ujul meg. Ha netalán a vezetők is szaturálva vannak modern eszmékkal, akkor ugyanis minden közérdekű mozgalom elalszik magától. Egy darabig felbukkan egy-egy röpké hir, talán néhány elismerő szó is, de hamar eltűnik minden a feledés végtelen tengerébe.

Az érdeklődésnek ez a sajátságos indolenciája ma már általános. Szinte minden ember megkívánja, hogy minden napra legyen része valami friss szenzációban. A közüggyel azonban nem törődik.

A feltett családi titkok feltárulnak a nyilvánosság előtt. Beletekintenek az emberek oda, ahová még a gondolatnak sem volna szabad tévednie. És a nyilvános tornán hentereg az erkölcs, kitéve gúnynak és kacajnak.

Ez az indolencia elfajulása. Ez az a tehetetlenség, a férfiúi erények negációja, amely grasszál, mint a divatos betegségek egész sora. Ezen betegségen csak radikális gyógymód segíthet: a jobbak megvetése, nemesebb célok körül való tömörülés, a közügy lelkes szolgálata, a léhaság kerülése.

Az élet minden mozzanatának nemes tartalmat adhat a közérdekért való lelkesedés, mindent sárba ránthat az önzés, a léhaság, az erkölctelenség.

Minta iskolák.

Az amerikai nagy világhiálításon sokféle esodabogarat gyűjtöttek össze. Még a Fülöp szigetek apró vadembereiből is elvittek Saint-Louis-ba egy kis kollekción, tanfóttul együtt. A kis vademberek belépti-díj mellett tanulnak s az európai ember esodálkozva látja, hogyan halad a civilizáció a vadak között. Az iskola egy kicsit primitív: egy sátor. Pad nincs, de ez csak előnyére válik a vad esemeteknek, mert legalább nem görbül meg a hátuk időnek előtte. Szépen sorba ülnek a földre, ha a tanító magyaráz, ha pedig írni kell, lefekszenek egymás mellé. Valami élénk fantáziájú karrikatura rajzoló meg is pingálta ezt az érdekes jelenetet.

Az amerikaiaknak küldhettünk volna azonban mi érdekesebb pedagógiai intézményt is. Ki kellett volna állítani a csásari utcai iskolát, úgy amint van. Olyant még nem látott Amerika.

Apai kötelességek vezéreltek le a csásari utcai iskolába. Az csak természetes, hogy a csásari utcai iskolát a csásari utcában kerestem. Ide azonban csak néhány ablaka nyílik. A bejárat az antipo-

desnél van, a tulsó utcában. A lokalitás pedig a pedagógiai elvek és a humanizmus valóságos kiesufolása. Emellett még esztelenség is. Önmagunkat, a jövődőt károsítjuk vele, mikor azokba az odukba zárjuk a gyerekeinket, ahol nincs levegő, nincs világozás, nincs mozogni való hely.

Két tanterem minden kritikán alól áll. A harmadik megjárja, ámbár az is alacsony és szűk.

Arról szó sincs, hogy a tanulók nyakára szakdhasson az épület. Jól meg van ducolva. De annyira szűkek a termek, annyira alacsonyak, hogy sokkal jobb szeretné sok szülő a kergiz sátorok alatt szervezett iskolában tudni a fiát, mint a csásari utcában. A berendezés olyan, hogy a padoktól a falig csak falsurolással fér el az apró gyerek s úgy kell felmászni a padra az abécés apróságnak. És lóggathatja a lábait az ürbe. Ha pedig ír, a mellére kell támaszkodnia, hogy le ne esusszék a pad alá.

Volt már szó ezekről a mizériákról máskor is, előbb is. Szándékosan hallgattunk, mert tudtuk a város viszonyait, ismertük azt a keserves helyzetet, amelybe az kellő előrelátás nélkül kötött szerződések sodorták. Azt reméltük, hogy csak ideiglenes lesz ez az állapot s mihamarabb segít a bajokon a kormány vagy a város. Az ideiglenes állapot azonban már évek óta tart, sőt az iskoláknak használt zugok még szaporodtak, mert hát a gyerekek száma is növekszik. A meggondolatlan szülők nem akarnak számot vetni a rossz természettel s a város kellemetlen anyagi viszonyaival.

Nem volt elég az olai iskola, az ovoda kölcsön vett terme, a csásari utcai palota, az idén még egy tanteremről kellett gondoskodni. A Zöld- és Wlassics utcák sarkán áll egy vén épület. Valaha koresma volt, néhány év óta azonban üres. Falairól hull a vakolat, mert nedves abban minden téglá. Az udvara tele szeméttel, piszokkal. Águsztusban nekiállt két kőműves és átalakította a hajdani söresarnokot iskolává. Az ablakokat is bemeszelték, hogy ne láthasson ki a gyereksereg s be a kíváncsi publikum. És ez a tanterem sokkal, de sokkal felette áll a csásari utcai oduknak.

Nem messze van a felsőbb leányiskola sem. Sokat beszélünk már erről is. Nem vesztegetünk rá több szót. Már azért sem, mert előnyére változott. Kívül, belül alaposan kitisztogatták a nyáron. Fehérneműt váltott a vénség. Maradt aki volt, de legalább tiszta.

Aki azt hiszi, hogy a város vezetőségén akarom köszörülni a tollamat, alaposan csalódik. Népszerű dolog volna, de ebben az ügyben nem igazságos. Legalább a mostani magisztrátus nem büns ezekben a dolgokban. Legfeljebb a késedelmeskedést lehetne a szemére lobbantani, aki azonban tudja, mi az a burokrácia s mennyit kell a felsőbb jóakarattól irni, küzdeni, kunyorálni, erre is talál mentséget. De csak eddig; tovább már nem. Elértünk a végső határig. Ha azt nem akarjuk elérni, hogy a gyermekeket Besenyőbe, Andrásidára kelljen iskolába küldeni, meg kell oldani az iskola kérdést a lehető legnagyobb gyorsasággal. A jövő tanévben újra nem nyithatunk bérházban tantermeket. A peripatetikus oktatás kiment a szokásból, a gyerekeknek iskola, még pedig egészséges iskola kell.

Hogy mennyire jutottunk, bizonyítja az egyesített osztályok sorsa, amelyekben 80-nál több fiu van. Miután pedig egyszerre valamennyi el nem fér a tanteremben, fele délelőtt, fele délután jár iskolába. Ez már a modern pedagógia vivmánya és a kényszerűség szülőtte.

Ezeknek a mizériáknak köztudomású eredete van. Zalaegerszegnek előbb községi iskolája volt. Az egész világ haladt; fejlődött minden. A pedagógiai követelmények is átalakultak. De a fejlődéssel s az igényekkel nem szaporodtak arányosan a kisvárosok jövődelmei. Nem esoda, ha nem bírtak el mindent. Mi is nekiörültünk, hogy az állam átveszi az iskolát, amely folyton emelkedő kiadást ró a városra. Szívesen vettük, meg is köszöntük, hogy az állam gondoskodik fiaink, lányaink oktatásáról. Az államosítás alkalmával azonban a kormány kikötötte, hogy az iskolák dologi szükségleteit a város fedezze. Épületekről, fűtésről, felszerelésről tehát a városnak kell gondoskodnia. És nem mondhatjuk, hogy Zalaegerszeg város elhanyagolta volna a kötelezettségét. Tett, amit tehetett.

Súlyos anyagi bajai vannak azonban a városnak, amely rengeteg áldozattal vetkőzött ki

elmaradottságából s lett faluból várossá. Uj iskolát csak új adósság árán tud építeni. A bankok pedig inproduktív beruházásokra nem szívesen hiteleznek. Kaszányára, világítási berendezésre, amelyek új jövődelmi forrásokat nyítanak, szívesen adják a pénzt. Iskolákra már nem.

Elismerjük, hogy a város iskolai célokra erényen tud áldozni; tudjuk azt is, hogy a kormány Zalaegerszeggel is csak úgy bánj el, mint más városokkal; de mindez nem elégítheti ki a közönséget s nem vigasztalhatja meg a szülőket, akiknek gyermekeik egészségtelen tantermeibe zsufolja össze a szükség.

Ez így tovább nem maradhat. Jogos a panasz, indokolt a sürgető kérelem, hogy az illetékes körök végre oldják meg a kérdést; épüljön fel minél előbb az iskola. A tegdrágább tőke az ember s az apró gyerekekből lesz a jövő tőkéje. Semmi sem olyan fontos, mint a gyermekek egészsége, a gyermek okszerű nevelése. Mit használ az, ha megtanulnak olvasni, de a testük elnyomódik s fejlődő szervezetüket senyveszti a rossz levegő, a természetellenes ülés. Kérve kérjük az intézőket, tegyenek már elhatározó lépést az iskolák érdekében.

Az országos védegyesület.

A nemzeti szellem erősödése, a magyar társadalom újjászületése a múlt század első évtizedeiben minden téren éreztette hatalmát. Az országgyűlésen a nemzet nyelvének érvényesüléséért küzdött. A latinus világot az archivumba akarta zárni, ahová is. A maradiság nem látta szívesen a „parasztok nyelvének“ hódítását s nagy veszedelmet láttak a tekintélyt képviselő törvénytudók abban, hogy a törvényt minden jött-ment megérthesse. A feltörő nemzeti szellem azonban elsöpörte az utból az ósdi lelkeket, a tekintélyeket vagy meghódította, vagy leszállította a hivalkodás trónjáról s a nemzeti művelődés útjára vezette Magyarországot.

Ott kezdődik az új Magyarország, ahol a nyelvnek a tudományok művelésében s a törvényhozásban való létjogát elismertette a nemzet. A lenézett, kigúnyolt poéták műveit ugyan a magyar nyelvet; a tudós, nagyképű urak azonban mosolyogtak az erőlködésen. Hiába fújja szegény félbolond a fűzfásipot, nem tud azon olyan nótát fújni, mint Horatius, Virgilius, magyar nyelven soha sem lesz senkiből Cicero.

A kétkedőket egy-két évtized alatt elhallgatatta az élet s a múlt század latinus öregjei maguk is beálltak a neológok táborába.

Nehezebben ment azonban a nemzeti irány érvényesítése a gazdasági téren. Sokan látták a gyarmatpolitika szomorú következményeit, sürgettek is egynémely rendszabályt, amely azonban alig terjedt túl a só árának leszállításán. Széchenyi István lelkesedése, mélyen érző szíve és hatalmas gondolatainak ereje kellett ahoz, hogy a nemzetben a közzgazdasági kérdések iránt fogékonyságot keltsen.

A politikai viszonyok olyanok voltak, hogy a nemzet érdekeit szolgáló gazdasági politikáról szó sem lehetett. Századokon keresztül nyugodtan türtte az ország a szomszédok prepotenciáját, a gazdasági téren való kizsákmányolását. Ebből a rendszerből tőkét csinált magának az osztrák ipar, amelynek nemcsak a magyar fogyasztás, hanem a magyar nyestertermék is nagyon kellett. Olyan forma helyzetben voltunk, mint az az uradalom, amelynek külföldi ember a gazdája. A jövődelmet utána küldi a sáfár, a gazda pedig halálból még a zsákmazzagot is kívülről szállítja.

Azok a nagy elmék és lelkes magyarok, akik a felbuzdulás idejében a politikai és társadalmi mozgalmakat irányították, sokat gondolkodtak afelett, hogyan lehetne ezt a gazdaságilag elnyomott országot talpra állítani, népét gazdaggá tenni, áldott földjét úgy művelni, a munkás kezét úgy foglalkoztatni, hogy a föld gyümölcsét, a munka eredményét a magunk hasznára fordíthassuk s abból ne mások, idegenek gazdagodjanak.

Politikai eszközök nem állottak rendelkezésre. A reakciós kormány, a kamarillának nevezett rettenetes láthatatlan hatalom irtóztak mindentől, ami a ribillióra hajló magyart, amelyet mindig megbizhatatlannak tekintettek, akár szellemileg akár gazdaságilag megerősíthetné.

A szabad szellem bontogatta szárnyait, de mihelyt magasra tört, ha lehetett, kitépték a

szárnyait. Mindenki ismeri a pozsonyi országgyűlés történetét. Az ifjabb nemzedék új kort akart kezdeni Magyarországnak történetében. Döntötte az avas politika rozszant falait. Elhallgatatták őket. Egyiknek másiknak lakatot tettek a szájára, aki pedig nem akart elhallgatni, annak lakatot tettek az ajtójára. Börtönbe került Kossuth Lajos is, a nemzeti irány legbuzgóbb képviselője.

A börtönben eltöltött évek azonban nem voltak meddők. A nagy ember gondolkodott. Tisztán látta a helyzetet. Tudta, hogy közjogi feyverekkel, politikai akcióval nem érhet el közgazdasági célt. Más téren kell cselekedni. Megérelődött benne az a gondolat, hogy a társadalmat kell megmozgatni, a társadalmi erőket kell sorompóba állítani a hazai termelés felendítése érdekében. Látta a gazdasági bajok forrását. Ipara nem volt az országnak, mezőgazdasági termelése primitív. A fogyasztás nem emelkedhetett, mert a keresetforrások nem szaporodtak a népesedéssel arányosan. Minden garas külföldre vándorolt; minden kéz másnak dolgozott; minden erőnk idegenek hatalmát nevelte.

Kossuth Lajos a börtönből hozta magával egy nagy, országos szövetség eszméjét, amelynek feladata a honi ipar védelme, közgazdasági érdekeink szolgálata. Az eszme hatalmas volt és életrevaló. Gyorsan hódított. A nemzet legnagyobb férfiai álltak a szolgálatába s tömöríteni, cselekvésre bírni igyekeztek az új eszmékkel már egyébként is telt társadalmat. Egyik legbuzgóbb apostola lett vármegyénk nagy szülőtte: Deák Ferenc, akinek buzgólkodása folytán Zalavármegyében vetett legnagyobb hullámokat a mozgalom. Itt működött a legtöbb vidéki bizottság, amelyeket legnagyobb részben Deák Ferenc szervezett. Ismeretes a zalaszentgróti gyűlésen mondott hatalmas beszéde, amelyben buzdította vármegyéje minden fiát, hogy a hazafias mozgalomból vegye ki a részét.

A honi iparvédegyelet, másképp országos védőegyesület — a mindennapi életben csak védőegyesületnek nevezték — tulajdonképpen 1844. október 6-án alakult meg. Akkor tartotta alakuló közgyűlést Pozsonyban. De az egyesület, habár formailag szervezve nem is volt, már megalakulása előtt létezett. A magyar társadalom szervezet nélkül is tömörült a hazai ipar védelmére. Az orsz. iparvédegyelet választmányára már 1841. szeptember 11-én tartott gyűlésében kimondta a védőegyesület megalakítását s tagjaira nézve kötelezővé tette, hogy mindazon szükségleteket, amelyeket a hazai termelés, gyáripar és mesterségek termékeiből fedezni lehet, mindaddig, míg ezek kaphatók, csak ezekből és csak ezekkel fogják fedezni. A példa hatott s az eszme gyorsan terjedt.

A védőegyesület 1844. október 6-án alakult meg gróf Batthyány Kázmér elnöke alatt. Jegyző volt Perczel Mór. Az alapszabályok elfogadása után megalakult a tisztikar. Elnök lett gróf Batthyány Kázmér; alelnök gróf Teleki László; igazgató Kossuth Lajos. A középponti igazgató választmányban ott voltak: Deák Ferenc, gróf Batthyány Lajos, Bezerédj István, Beöthy Ödön, Fáy András, Csányi László, Klauzál Gábor, Nyáry Pál, báró Örczy Lajos, Perczel Mór, Pulszky Ferenc, Szemere Bertalan, Szentkirályi Mór, Vörösmarty Mihály stb.

Csupa fényes nevek! Csupa nagy férfiak! Tudós fők, erős magyarok, lelkes vezérek.

Az elnök, gróf Batthyány Kázmér, a szabadságharc egyik nagy alakja. Jelleme tiszta, mint a szeplőtlen arany; áldozatkész és következetes. Rengeteg vagyon fölött rendelkező nagy ur. Megszokta a külföld kényelmét, az ipar legjelesebb termékeinek használatát. De attól a perctől kezdve, amelyben a védőegyesület élére állott, nem adott pénzt külföldi ipartermékért. Felvette a gácsi posztból készült ruhát, pedig akkor még nem volt valami tökéletes a magyar posztógyártás. Rangtársaitól elidegenedett. Nem állott be az aulikusok közé. Gróf Zichy Ferencel még párbajt is vívott a védőegyesület elveit. A nagy hazafi a hontalanság maró kinjai között halt meg Párisban. Vagyonát elkobozták; szegény lett, mint nemzete.

Az alelnök gróf Teleki László, korának legnépszerűbb alakja, aki annyira szerette a nemzetet, hogy abban a hitben, hogy halála üdvösebb a nemzetnek, mint élete, önkéntesül vetett véget életének.

Az igazgató a nemzet bálványja, Kossuth Lajos.

Ott voltak Bezerédj István, a híres emberbarát, aki nagybirtoku nemes ember letére adófizetésre kötelezte magát, mielőtt a közteherviselés törvényé vált volna; gróf Batthyány Lajos, a nemzet vértanuhalált halt miniszterelnöke; Beöthy Ödön, Biharvármegye törhetetlen követe, a liberalizmus buzgó apostola, akit sem igérettel, sem fenyegetéssel nem tudott utjáról letéríteni a reakció; Deák Ferenc, a bölcs; Fáy István, az első takarékpénztár megalapítója, Széchenyi István jobb keze, minden nemzeti törekvés, az irodalom buzgó pártolója, korának egyik legagilisebb férfa, a „nemzet mindene“, ahogy kortársai nevezték; Klauzál Gábor, a kitűnő szónok, Deák Ferenc bizalmas barátja; Pulszky Ferenc, a tudós, később világhírű publicista; Szemere Bertalan, az országgyűlési ifjuság egyik jeles vezére; Szentkirályi Mór, Pestvármegye neves követe, a szólásszabadság s a demokrácia védelmezője és hive; Vörösmarty Mihály, a költő; Nyáry Pál, Pestvármegye alispánja, a régi vármegye igaz fia, a megalkuvást sem felfelé nem ismerő férfi.

Történelmi alak valamennyi. Érezték az idők változott szellemét, a kor követelményeit; látva a nemzet elmaradottságát a nyugat országaival szemben, hareba szálltak nemcsak a felső nyomással, a százados elavult, rövidlátó és önző politikai rendszerrel, hogy kiragadják az országot a gazdasági tespedésből, a társadalmat az indolenciából.

Ilyen férfiak vezetése, ilyen fényes nevek cége alatt indult meg az a nagy nemzeti mozgalom, amely csak azért nem lett Magyarország újabb korában jelentősebb történelmi tényezővé, mert a bekövetkezett politikai események a vezetőket más tésre szólították, később széjjel szórták, vagy téltenségre kárhoztatták; a társadalom erőt megszibbasztották s ráborult a nemzetre a halálos zsibbadás.

A védőegyesület teljesen átalakíthatta volna az ország közgazdasági viszonyait. Hatalmas, nagyarányú akcióhoz nem hiányzott a képesség s a társadalom sokkal fogékonyabb volt az önzetlen közelekok iránt, mint ma. Napjainkban talán még azok a férfiak sem tudnák az önzést megtörni s a társadalmat úgy megmozgatni, mint a védőegyesület szervezői. Hacsak nem nyereséget kínálnának. Részvények jegyzésére még talán akadna ember, különösen ha igazgatósági tagságot s tantiémet helyeznek kilátásba. A nyereséggel járó közhasznú tevékenység még kapós; önzetlen munkára azonban a mai kor fia nem szeret vállalkozni.

Hogy milyen felbuzdulást idézett elő a védőegyesület s mivé fejlődhetett volna az a kötelék, amely a hazafias pártfogása alá helyezte a magyar ipart, bizonyítja a vidéki egyesületek és bizottságok tömeges szervezkedése, magyar ipartelep létesítése. Az első két évben 156 ipartelep létesült a védőegyesület pártfogása alatt. Az egyesület százezreket költhetett iparpártolásra. Egyes iparágak nagy lendületet vettek. Így a kékfestő ipar a védőegyesület akciója folytán erősödött meg.

A legnagyobb sikere volt a felbuzdulásnak az, hogy még a női hiuságon is győzdelmeskedett. Selyemgyáraink nem voltak; a női ruhákhoz és piperéhez szükséges kellékeket külföldről hozták. Csak a parasztasszonyok viselete: a festett kék ruha, annak is csak a primitív faja, készült itthon. A lelkes honleányok csináltak tehát honi kékből ruhát s hordták azt mindig és mindenütt. Akkor csak a honi kék járta. Milyen kedvesen emlékeztek meg az öregek a honi bálokról, amelyeken minden dáma honi ruhát viselt. Híres mulatságot rendezett a zalaszentgróti egyesület, amelynek elnöke Deák Ferenc volt. Balatonfüreden híres Anna bálók voltak. Oda is bevonult a honi kék. Sokáig bosszantotta az osztrák gyárosokat, sőt a kormányköröket is ez a divat. Azt hitték, majd csak szalmaláng, mondva csinált mozgalom lesz ez is. Csalódtak. A hazai ipar igyekezett a pártolás idejét arra használni, hogy fejlődjék, erősödjék. Egy két év alatt már meg is látszott a gyártmányain. Szépen indult s hat évig jól ment minden.

Azután beleszólt az ágyu. Vége lett a magyar iparpártolásnak. A honi és a védőegyesület feledésbe mentek. Az abszolutizmus alatt már csak a pesti német suszterinasok emlegették — csufaságból. Azt sem tudták, mit jelentenek a szavak, de ha az egyik valami nagyon nagy gorombaságot akar a másik fejéhez vágni, azt kiáltotta

utána: „Tu huni“, amire végtelen gunnyal vágta vissza a másik: „Tu fidedlet.“

Zalavármegyében a legélénkebb volt a védőegyesületi mozgalom. Jeleseink közül a Deák Ferenc és Csányi László voltak a vezetők. Egy vármegyében sem volt annyi vidéki osztály, mint nálunk. Számszerint 14. Ezek az osztályok a következők:

Alsólendva. Elnök: Gyika Jenő, alelnök: Kerkápoly Sándor, jegyző: Molnár Alajos.

Balatonfüred. Elnök: Morocza Dániel, jegyző: Nagy József.

Nagykanizsa. Elnök: Csányi László, alelnök: Chernel Ignác, jegyző: Vlasics Antal, pénztárnok: Szép Károly.

Kapolcs. Elnök: Kuthy Pál, jegyző: Lajpezig János, pénztárnok: Kovács László.

Kiskomárom. Elnök: gróf Smideg Kálmán, alelnök: Bogyay Pál, jegyző: Kocsis László, pénztárnok: Kovácsics András.

Kövágóörs. Elnök: Mezriecky Péter, jegyző: Bárány Endre, pénztárnok: Horváth Mózsef.

Köveskálta. Elnök: Saáry Gergely, alelnök: Györfly János, pénztárnok: Marton Gábor.

Sümege. Elnök: Miholovits Károly, alelnök: Bajomy István, jegyző: Oroszváry László, pénztárnok: Eisner József.

Zalaszentgrót. Elnök: Deák Ferenc, alelnök: gróf Batthyány Károly, jegyző: Novák Ferenc, pénztárnok: Horváth János.

Tapolca. Elnök: Hertelendy Károly, alelnök: Ádám József, jegyző: Bertalan Lajos, pénztárnok: Kovács Márton.

Zalaegerszeg. Elnök: zalabéri Horváth Vilmos, jegyző: Csutor Imre, pénztárnok: Mautmann József.

Zalalövő. A tisztviselők nevei ismeretlenek.

Keszthely. Elnök: Hertelendy József, alelnök: Bogyay József, jegyző: Hertelendy László, pénztárnok: Práger Farkas.

Letenye. Elnök: gróf Andrássy Gyula, alelnök: Szakonyi János, jegyző: Babics Ignác, pénztárnok: Szentiványi Aurél.

Eddig a történelmi reminiscenciák. Hogy miért eleventettük fel a védőegyesület emlékezetét, arról szólni fogunk a jövő számban.

Karcolatok.

(Egy kis nyelvészeti). Jóravaló magyar ember szereti a nyelvet. Minden művelt ember, akinek mód és alkalom adatott hozzá, hogy idegen nyelveket tanulhasson, szívesen megtanulja a kultur nemzetek nyelvét; nagy lelki gyönyörűsége telik a világirodalom remekműveiben, a klasszikusok korától kezdve a legmodernebb drámáig; de azért mégis legszebb a világon az édes anyanyelv. Ennek a szépségeivel nem ér fel sem a görög tökéletes formai szépsége, sem a latin gyönyörű hangzása, sem a francia sima, fülbe-mászó zenéje, finomsága, sem a német gazdagsága. Mert ez a mienk és egyedül a mienk. Nem hasonlít hozzá semmiféle nyelv sem formában, sem kiejtésben.

Ugy van vele az ember, mint a hazai konyhával. Hiába tálnak elébe vajas tésztába öltöztetett véres húst, vagy emeletes tortát, tengeri rákot, vajban főzött csigát, olajbogyót, kirántott bodzafa virágot, esch buktát és a szakácsművészetnek százezereféle francia nevű remekét, mind nem ér az fel az otthoni gulyáshussal, turós lepénnyel, halpaprikással, töltött káposztával. Pedig finomabb lehet, egészségesebb is lehet, de jobb — az már nem lehet.

Az idegen nyelv fordultatosabb, simább, csiszoltabb, műveltebb is lehet, szebb azonban nem lehet, mint a mienk.

Nagyon tisztában vagyok én azzal, hogy ha netán a magasabb társasághoz tartozó urhölgy vagy ur ezt az én írásmot elolvassa, kineveti az állításaimat. És bizonyosan azt gondolja magában: lám, így beszél egy szűk látókörű magyar, aki, ha magyarul nem tudna, akkor ugyan hogyan beszélne? Mert bizonyosan nem tud az más nyelven, aki a turós csuszával argumentál a magyarság mellett. Aki azonban megtanult dajcsolni, parlfrozni és még talán anglomaniában is szenved, az már meg van győződve arról, hogy a magyar tisztára barbár nyelv.

És lenéznek, kinevetnek, nem vesznek művelt ember számba. Mert nálunk az a nézet, hogy művelté csak a nyelvismeret teszi az embert. Nem vitatkozom, mert magam is belátom, hogy esatát veszthetnék. Az a kérdés, hogy mi a

műveltség, ugyanaz-e a tudással és tapasztalattal, vagy nem a tudásban, hanem a lélek nemesebb tulajdonságainak érvényesülésében, a gondolkodásmód nemességében rejlik-e a műveltség, nagyon vitás. Az én nézetem az, hogy a tudós ember még nem művelt ember. Ha valaki azt állítja, hogy nyelvismeret nélkül magyar ember igazi tudós nem lehet, még talán igazat adok neki; de hogy a műveltség alfája a nyelvismeret legyen, ezt már tagadom.

De nem arról akarok most beszélni, hogy tudunk-e idegen nyelveket, vagy nem; hanem azt akarom bizonyítani, hogy nem tudunk magyarul, sőt nem is akarunk tudni.

A magyar nyelv éppen annyi viszontagságon ment keresztül, mint a magyar nemzet. Tudósaink sok kötetet írtak össze arról, hogy a nomád nép vándorlásaiban hol került a török-tatár törzsek szomszédságába, akiktől kölcsön vett egy esomó szót, többnyire a földművelési eszközök, termények és gyümölcsök neveit. Ősi háztartási eszközeink, ruhadarabjaink neve török-tatár eredetű. Azután következett a finn-ugor befolyás. Vagy megfordítva. A sorrend csak tudományos értékű. Egyik tudós kardoskodik a finn-ugor eredet mellett, a másik nem hisz neki. Abban azonban kénytelenek megegyezni, hogy nyelvünk a honfoglalás idején már nem lehetett oly ősz tiszta, mint a mesebeli Dontumogériában, vagy Etelközben volt.

A honfoglalás után kezdődött a szláv befolyás. A sátorlakó nép házat épített, új életmódot kezdett. A változott viszonyokból folyó új szükségletek megjelölésére nem voltak szavai. Kölcsön vette tehát attól, akitől az új életmódot, új foglalkozást tanulta. Az idegen szavakat átgyúrta a saját nyelvének járása szerint s idővel az eredeti és átvett szó már alig hasonlított egymáshoz.

Későbbi századokban a latin nyelv befolyása alá kerültünk. A tudománynak, a törvénynek latin volt a nyelve s a tudás terjedésével az elvont fogalmak jelölésére latin szót használtak a mindennapi életben is. Elterjedt az úgynevezett culináris latinság. Az asszonyok s a klasszikusok nyelvét nem tökéletesen bíró férfiak éltek vele. A latin nyelv nem olyan puha, mint a szláv. Nem lehetett az egyes szavakat a magyar idioma szerint átalakítani. Amíg az átalakított szavak a magyar nyelv valóságos tulajdonai váltak, a latin kifejezések idegenek maradtak örökre. Így beszélt azután a műveltebb magyar ember egy csodálatos kevert nyelvet, amely se magyar nem volt, se latin nem volt; a paraszt meg sem értette. A klasszikus latin kifejezések mellett születtek olyan csodabogarak, hogy Cicero megfordult volna a sűnjében, ha meghallja. A római embernek nem volt kulaesa, koppantója, pipaszurkálója, nem is volt rá szava. De a magyar ur mindenáron latinul akart beszélni. Csinalt új szavakat.

Mikor a tudós fők, a magyar nyelv szépségeiért lelkesülő férfiak kezdtek belátni, hogy a nemzeti nyelv »pallérozatlan« s elvész az idegen salakban, akkor már nemesak szláv és latin, hanem német elem is volt benne elég. Főuraink a 18-ik században elnémetesedtek. Mária Terézia, II. József, II. Lipót udvaraiban hajporos copfot viseltek s a 19-ik század hajnala már teljesen német arisztokraciát talált. Ferenc és V. Ferdinánd idejében élt főrangú nemzedék nem tudott egy szót sem magyarul s ennek a germanizációknak nyomait még napjainkban is érezhetjük.

Az emberi gyarlóság hozza magával, hogy mindenki a hatalmasabbat, a gazdagot igyekszik utánózni. A német arisztokrácia nagy tábor vonzott maga köré a nagyobb birtoku nemességéből, amellyel rokonságban, szomszédságban állott. Ezek is elnémetesedtek. Ezekről azután ragadt a germanizmus a kisebb nemességre. Százféle egyéb útja is volt a német szellem és nyelv terjedésének, amelynek hatása nem annyira új szavak átvételében, mint inkább a magyaros szófűzés, mondatszerkezet megváltoztatásában, megfontolásában nyilvánult.

Mikor már alaposan ki volt forgatva az ősi nyelv a maga eredetiségéből, akkor elkezdtek javítani, megújítani. A nyelvújítás nagy mestere, Kazinczy Ferenc nyomában egész hadsereg taposott, amely azonban nem volt elég tudással és érzéssel vértézve, hogy a nyelvújítást a magyar nyelv szellemében vigye keresztül. Latin és germán befolyás alatt állott az újítók egy része is. Még mindig nem értette meg azt az igazságot, hogy vissza kell térni a néphez, annak a szájáról kell ellesni az eredeti magyar nyelvet,

mert csak az őrizhette meg a maga tisztaságában. Többre becsülték a gyártott szavakat, mint a paraszt kifejezéseit. És garmadaszám született az új szó, amelyet mohón kapkodott el a magyarosodni kívánó társadalom.

Ilyen fejlemények után természetesen nem lehet azt vitatni, hogy a mi nyelvünk tökéletes és tiszta. De egyik élő nyelv sem az. Tisztaság dolgában sem az angol, sem a francia nem vitatkozhatik az elsőbségért. Van ott is keverék bőven. Csak-hogy ezek úgy átgurják az idegen szót, hogy az édes mamája sem ismer rá. Még a tulajdonneveket is a saját guszthusuk szerint mondják ki. Nem sokat törődnek vele, hogyan hívják az illető urat otthon. Minden szó francia szóvá válik, amint átmege a közhasználatba. Mi azonban sokkal nagyobb gondot fordítunk arra, hogy az idegen szót tisztán ejtsük ki, mint arra, hogy csak tiszta magyar szót mondjunk ki.

A nép nem így eszelepszik. Az már, ahol lehet magyarosít, az ur azonban kineveti érte. Pedig Franciaországban, Angliában a legtudósabb ember is megteszi, amit nálunk a paraszt művel az idegen szókkal.

Hogyan magyarosít a nép? Ha egyebet nem tesz, egy-egy magánhangzóval, vagy egész szótaggal is megtoldja az idegen szót, hogy magyarosabb legyen a hangzása. S abból a szóból magyar szó lesz idővel. A tulajdonnevekkel is így bánik el. Jókai a franciáknak Zsoké. A francia etimológikus írásmódja szerint olvas és az idegen szavakat is eszerint ejti ki. A magyar a fonetikus átgyúrás felé hajlik. Ime egy-két példa.

Egy hosszú sor szekér ballagott az országon üresen. A béresek beszélgetve mentek a szekerek mellett. Szóba álltam velük.

— Kinek az emberei kentek?

— A cifrabot uraságé.

— Honnét jönnek?

— A Fáj Istóknak vittünk buzát.

A cifrabot uraságnak a valóságos neve Zitterbarth, a Fáj Istók pedig nem más, mint Feigelstock gabonakereskedő.

És a buta parasztot kinevetik. Pedig mennyire okosan teszi, hogy nem tőri a nyelvét olyan szavak kimondásáért, a melyekre nyelve alig képes, a füle pedig kellemetlen. Csak úgy tesz, mint a francia akadémikus.

A lendvai paraszt ember egy jeles bírónak a nevét sohasem tudta megtanulni. Csak nadrágszűz bírónak hívta.

A falusi nép a németnevi embert okvetlenül elkereszteli. A falusi zsidóknak a régi időben esufnevet adott, mert nem tudta a tisztas nevét kimondani. Nem esufiságból tette, mert a magyar paraszt komolyabb természet. De a melléknév osztogatás szokása is, meg az idegen szóval nem szeret vesződni.

(Folytatjuk.)

Hivatalos-rovat.

I.

Közhirre teszem, hogy az 1904/905-ik évi fegyver adó kivétési listástrom az 1883. évi 23. t.-e. 17. §-a értelmében a városi adóhivatalnál 8 napon át, vagyis f. é. szeptember hó 22—30 ig közszemlére kitétetett, a hol is a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

II.

Zalavármegye alispánja 1904. július 25 én kelt 13752/ni. 904 sz. rendeletének 5. pontja, illetőleg a fegyvertartási engedélyről szóló 12410/1881 jk. 113 sz. megyei szabályrendelet 1-ső pontja értelmében felhívom azon zalaegerszegi lakosokat, akik serétes, golyós puskák, pisztolyok, forgó pisztolyok s különböző flobert rendszerű puskák és pisztolyok s lövésre alkalmas botpuskák tartanak, hogyha még eddig fegyvertartási engedélyük nem volna, ezen engedély elnyerésére vonatkozó kérvényeiket Zalavármegye alispánjához címezve, Zalaegerszeg r. t. város tanácsánál a hirdetmény kibocsátásától számított 15 nap alatt annál inkább benyújtásuk, mert ellen esetben ellenük az 1883. 23 t.-e. és a hivatkozott megyei szabályrendelet 5 §. értelmében fegyverük elkobzásával 2 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, súlyosabb esetekben pedig 2 koronától 100 koronáig terjedhető büntetéssel és 5 napig terjedhető elzárással büntetettnek.

A fent hivatkozott alispáni rendelet b) pontja értelmében kiskorúak csak atyai hatalmat gyakorló atyjuk illetőleg gyámjuk folyamodása alapján nyerhetnek fegyvertartási engedélyt.

III.

Közhirre teszem, hogy a kir. pénzügyigazgatóság által 45468/V.904. szám alatt kiadott adó-tárgy változási jegyzék előre lett kihirdetés után a városi adóhivatalnál 15 napon át vagyis f. évi szeptember hó 15-től 29-ig bezárólag közszemlére kitétetett, ahol is a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Zalaegerszeg 1904 szeptember 19-én Zalaegerszeg r. t. város tanácsa.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hirek.

Püspöki látogatás. Gyurátz Ferenc, a dunántuli ág. h. ev. egyházkerület püspöke körutjában e hó 17-én Pusztaszent-Lászlóra érkezett. A püspököt a baki állomáson ifj. Dr. Tarányi Ferenc, Bubb Károly felügyelő és Bakó Gyula fogadták s bandériummal kísérték Pusztaszent-Lászlóra. A püspök kíséretében voltak Dr. Berzsenyi Jenő egyházmegyei felügyelő és Varga Gyula kemenesaljai esperes, Takács Ferenc dukai földbirtokos és az egyházmegye papságának több tagja. A pusztaszentlászlói lelkész laknál Szabó Lajos lelkész a presbitérium élén fogadta a magas vendéget. Az utcán az iskolás gyermekek álltak sorfalat s a hívek nagy csoportja gyűlt egybe. A főpásztor Dr. Tarányi Ferenc vendége volt. A püspök tiszteletére adott vacsorán a kíséret tagjain kívül részt vettek Farkas József orsz. képviselő és Schmidt István pusztamagyarodi plebános. 18-án Pusztaszent-Lászlóra érkeztek: Hertelendy Ferenc főispán, Lányi Kálmán kir. főmérnök, Odor Géza kir. pénzügyigazgató, Mayer István novai főszolgabíró, Petrik Gyula felügyelő. Délelőtt isteni tisztelet volt, amelyen a püspök felszentelte a pusztaszentlászlói ág. h. ev. egyházközségének restaurált templomát. Az ünnepélyt gyűlés követte, amelyen Szabó Lajos lelkész az egyházközség gondosan megírt történetét olvasta fel. Gyűlés után ebéd volt, amelyen az első felköszöntőt Gyurátz Ferenc püspök mondta. Ő felségére a királyra, Hertelendy Ferenc főispánra a püspököt élte, amit a főpásztor szintén felköszöntővel viszonzott. Varga Gyula esperes Farkas József képviselőt köszöntötte fel s Dr. Tarányi Ferenc lelkesedést keltő szép beszédben élte a hazát. Csertán Károly alispán, Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Thassy Kajos zalaegerszegi főszolgabíró a megjelenésben akadályozva lévén levélben üdvözlőtek a püspököt, aki másnap további körutjára indult. 19-én a bollauidai leány egyházat látogatta meg a püspök. A a hitközség tőle telhető fénytel igyekezett fogadni szeretett főpásztort. Zágórhidától a bollauidai tanító lakig lovasbandérium kísérte, amelyet Bezerédj István novai körjegyző szervezett. A püspök megérkezését mozsárlövés jelezték. Az iskolaház ajtajában Németh Vilmos tanító mondott üdvözlő beszédet. Ezután a hívek az iskolaterembe gyűltek össze, ahol a püspök szép beszédet intézett a gyülekezethez. Az istentisztelet után közgyűlés volt, amelyen Gyurátz Ferenc püspök és Dr. Berzsenyi Jenő egyházmegyei felügyelő elnököltek. A bollauidai ev. leányegyház történet felolvasása után következett az egyházvizsgálat, amely alkalommal a főpásztor buzdította híveit, hogy az Isten dicsőségére iparkodjanak mielőbb templomot építeni. A püspök az iskola előtt sorfalat képező iskolás gyermekeket, fehérbe öltözött kis leányokat vallásos intelmekkel boosátotta haza a szülői házba. Az ünnepélyt társasbéd követte. A püspök d. u. 4 órákor hagyta el a községet az összegyűlt sokaság lelkes éljenzésével és bandériummal kísérve.

Uj bárók. Ő felsége a király gelsei Guttmann Ödön, Vilmos, László és Aladár nagyiparosoknak és nagybirtokosoknak az örökös magyar bárói méltóságot adományozta „gelsei és belisei” előnévvel. A gelsei Guttmannokról a fővárosi sajtó is a legnagyobb elismeréssel beszél. Azt írják, hogy a fönti hír, ámbár csak most lett hivatalos, is igazolva, már hetek óta nem volt újság. A sajtóban és a társaságban már hetek óta beszéltek róla. Csodálni való azonban az előzetes

érdeklődésben nincsen. A gelsei Guttmann testvérek a közvélemény részéről már régen megkapták azt a tiszteletet és elismerést, melyet a királyi kegy a bárói méltóság adományozásával szankeionált. Nemesak vagyomban, hanem munkában is kiváló, műveltségben, hazafiságban, lelkesedésben és jószívűségben előkelők. Cégük, melynek több mint százestendő múltja van, a mezőgazdaságban és nagyiparban egyaránt dicsőséget szerzett a magyar munkának messze földön. Mintaképpen előljártak minden szakmában, melyet műveltek, az ipari, a mező- és erdőgazdasági kulturában egyaránt. A mellett minden közügyben erőteljesen és aldozatkészen részt vettek, sok ezer munkásukat a humanizmus minden gondosságában részesítik. Minkás telepeiken valóságos esodái az atyáskodó ellátásnak, telepeiken iskolákat, templomokat, kórházakat tartanak fenn. Működésük jelentősége bihat az ország közgazdasági haladására, egyéniségeikkel, tetteikkel, gondolkodásukkal és érzésükkel a magyar társadalom előkelőségei közé tartoztak, már mielőtt a királyi kintetés oda sorolta őket. A gelsei Guttmannok új rangját osztatlan megelégedéssel fogadja a közvélemény. — A gelsei Guttmann család zalavármegyei származású. Nemesak itteni birtokos, hanem ide valónak érzi és vallja magát. Tagjainak szereplését, közgazdasági tevékenységüket, jótékonyosságukat mindenki ismeri s kitüntetésük széles körben őszinte örömet kelt.

A pécsi közjegyzői kamara tisztújító közgyűlésén vármegyénk területéről Ziegler Kálmán esáktornyai kir. körjegyzőt a kamara alelnövévé, dr. Pihál Viktor nagykanizsai kir. körjegyzőt pedig a kamara választmányi tagjává választották.

Szolgabírói áthelyezés. A vármegye főispánja *Mezriczky Jenő* zalaszentgróti szolgabíró Perlakra és helyébe Zalaszentgrótra *Farkas Kálmán* ujonan megválasztott szolgabíró helyezte.

Ügyészi megbízott kirendelése. A m. kir. igazságügyminiszter *Mészöly Gyula* balatonfüredi lakos nyugalmazott járásbíró a veszprémi ügyészség kerületébe ügyészi megbízottul rendelte ki.

Megyei tiszteletbeli tisztviselők kinevezése. Vármegyénk főispánja a szeptemberi törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek bejelentette, hogy *Csendes László* tapolezai és *Szilágyi Dezső* felsőrajki lakosokat tiszteletbeli vármegyei szolgabíróknak nevezte ki.

Kántortanítók kinevezése. A veszprémi egyházmegyei hatóság *Varga Károlyt* Örvényesre és *Rác Károlyt* Szentbékállára kántortanítóknak kinevezte.

Kántortanító választás. Zalavárott a jelentkezett 16 pályázó közül egyhangulag *Brichta József* somogy-esáki kántortanítót választották meg kántortanítónak.

Megerősítés. A veszprémi egyházmegyei hatóság Gyenesdiás hitközségben az ujonan alakított iskolászeket megerősítette.

A zalaegerszegi ügyvédi kamara köréből. Változások az ügyvédek névjegyzékében: *dr. Fonyó Gyula* ügyvéd Szigetvár és *dr. Jünker Elek* ügyvéd Csurgó székhellyel az ügyvédek lajstromába felvették. — Változások az ügyvédek névjegyzékében: *dr. Zsigmond Ferenc* ügyvédjelölt, ki *dr. Kriszt Béla* szigetvári ügyvéd mellett, *dr. Somogyi Béla* ügyvédjelölt, ki *dr. Róvai Adolf* marcali ügyvéd mellett, *Nicsovics Vazul* ügyvédjelölt, ki *dr. Ritzinger János* lengyeltóti ügyvéd mellett vannak joggyakorlaton, az ügyvédjelöltek lajstromába felvették. — *Dr. Bozay József* ügyvédjelölt *dr. Gyórfy Zoltán* tapolezai ügyvéd irodájából *dr. Hajós Ignác* zalaegerszegi ügyvéd irodájába, *dr. Jünker Pál* ügyvédjelölt, *dr. Hochreiter Kornél* csurgói ügyvéd irodájából *dr. Jünker Elek* csurgói ügyvéd irodájába, *Mészáros József* ügyvédjelölt *dr. Kriszt Béla* szigetvári ügyvéd irodájából *dr. Rózsa Ernő* kaposvári ügyvéd irodájába, *dr. Rosenberger Dezső* ügyvédjelölt *Remete Géza* nagykanizsai ügyvéd irodájából *dr. Kreisler József* nagykanizsai ügyvéd irodájába, *dr. Weisz Endre* ügyvédjelölt *dr. Jámor Márton* zalaegerszegi ügyvéd irodájából *dr. Hochreiter Kornél* csurgói ügyvéd irodájába léptek át joggyakorlatra. — *Dr. Berzsenyi János*, *dr. Ujházi Hugó*, *dr. Fonyó Gyula* és *dr. Jünker Elek* ügyvédjelöltek az ügyvédek lajstromába történt felvételük, *dr. Kanzler Antal*, *dr. Menczer*

Imre, *dr. Kengyel Ernő*, *dr. Szönyi Béla*, és *dr. Grünwald Armin* ügyvédjelöltek pedig a kamara területéről történt eltávozásuk folytán az ügyvédjelöltek lajstromából kitöröltek.

Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *dr. Elek Oszkár* sümegi reáliskolai tanárt ugyanazon intézethez rendes tanárrá kinevezte.

Angol miniszter vármegyénkben. *Sir Chaplin* lord angol földművelésügyi miniszter Bécsből *Festetich Tassiló* gróf látogatására Keszthelyre utazott, hol néhány napon át időzött.

Keszthely képviselőtestülete legutóbbi rendes közgyűlésén állapította meg a község 1905-ik évi költségvetését 85.732 K bevétellel, 124.435 K 16 f kiadással, a tulkiadás fedezésére a községi pótlékok 43%-ban állapították meg. — Majd megállapították az 1905. évi közmunka költségvetését, mely szerint közmunka megváltás címén betoly 3.330 K, melyből 1.546 koronát községi utakra használnak fel, míg a fennmaradó 1794 koronát a Hajdu-utca alapozási költségeire fordítják. — A községi pótlék hátralékból behajthatatlanság és adó alap törlesztés címen 6.735 koronát irtak le.

Vezerkari tisztek gyakorlata. *Lukachich Géza* a honvédelmi ministerium állományába tartozó vezerkari testületbeli százados vezetése alatt a folyó évben megtartandó honvéd hadbiztosi gyakorló utazás folyamán 2 vezerkari százados és 3 honvéd hadbiztosi tisztviselő főnyi legeséggel folyó szeptember 26-ától október 5-ig terjedő időben Pécs, Dombóvár, Kaposvár, Nagykanizsa és Zalaegerszeg vonalán fog gyakorlatot tartani.

Miniszteri elismerés A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Liszner József* és *Horányi Pál* nagykanizsai állami elemi iskolai tanítóknak nyugdíjaztatásuk alkalmával negyven évet meghaladó sikeres működésükért elismerését nyilvánította.

Alakuló ülését a zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola *Kisfaludy Önképző* köre *Kiss Lajos* tanárnak mint az önképzőkör elnökének elnöklété alatt f. hó 18-án tartotta. A választás eredménye: *Kovács Jenő* felső oszt. alelnök, *Czipott Árpád* felső oszt. főjegyző, *Szabó Géza* középső oszt. és *Tóth Ferenc* alsó oszt. aljegyzők; *Reményi Pál* felső oszt. főkönyvtáros, *Weisz József* középső oszt. alkönyvtáros.

A soproni kiállításon kintüntetett zalaegerszegi iparosok névsorából lapunk mult számából tévedés folytán kimaradt *Wapper Ignác* zalaegerszegi kőfaragómester, aki a kiállítás aranyérmét kapott. Ezt a tévedést kész örömmel pótoljuk. — *Nagy Antal*, mint asztalgályos segéd volt feltüntetve, holott asztalos segéd *Keszly Ferenc* műhelyében s a kiállításra egy gyönyörű íróasztalt készített, amelyet ezüst éremmel jutalmaztak.

Új pénzügyintézet vármegyénkben. *Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság* — cég alatt új pénzügyintézetet szándékoznak alakítani *Perlakon* 80.000 korona alaptőkével olyképp, hogy 400 darab 200 koronás részvényt bocsátanak ki. Az új takarékpénztár alapítói ifj. *Neumann Miksa*, *Mózes Bernát*, és *Zakál Henrik* Csáktornayáról, *dr. Tamás János*, *dr. Szabó Zsigmond*, *dr. Zakál Lajos*, *Ebenspanger Miksa*, *Zala József*, *Hirschson F. Viktor*, *Sostarics Pál* Perlakról és *Haris Károly* Muracsányról. Az alapítóké felét már befizették, a második fele jövő 1905. évi január 5-ig fizetendő be. Az alakuló gyűlést október hó 2-án fogják megtartani.

Megtámadott rendőr. Művelt társadalomban a rendőrnek nagy tekintélye van. A törvény s a társadalom egyaránt védi ezt a tekintélyt, mert ez a rend biztosító. Nálunk azonban nem akarja a község a rendőrt respektálni, kötelességének teljesítésében nem segíti, bosszantja, kigunyolja. A mult vasárnap is egy méltatlan jelenet játszódott le az utcán. Egy részeg ember garázdálkodott, megtámadta a járó-kelőket s leírhatatlan, durva kifejezésekkel illette a nőket. Természetesen csöndület keletkezett. Az utcai esőseléknak pompás ingyen mulatság a részeg ember, aki vagy megvetésre, vagy sajnálatra méltó, de semmi esetre sem mulatságos. Közbelépett a rendőr. A részeg ember azonban ennek is neki ment. Lepiszkolta, sértette, a tömeg pedig nevetett, mikor a rendőr nem tudott boldogulni a részeg atyáival. Más országban szigorúan megbüntetik azt is, aki részegen mutatkozik az utcán (nálunk is van rá §), azt pedig,

aki a rendőrnek nem engedelmeskedik, irgalmatlanul elesükké, az elzárás idejét nem napokkal, hanem esztendőkké mérik. A község meglincelné, aki ellenszegül a rendőrnek s nem kisérné éretlen kacagással a törvény kigunyolt, megalázott szolgáját. Angliában még fegyversines a rendőrnek. Egy bottal dirigálja a legnagyobb tolongást s pusztá kézzel, egy intéssel meg tud állítani tizezer embert. A község mindenütt segítségére siet és megvédelmezi tekintélyét. Erélyesebb eszközök kellene nálunk is, hogy mindenkinek elmenjen a kedve az éretlenkedéstől, a garázdaságtól s a rendőrben is tisztelje a törvényt, a rendet.

Borvásár Tapolczán. A Balaton-melléki borértékesítő szövetkezet a borvásár megtartását november hó 22 és 23-ra határozta. A Balaton vidékének bortermelői nagy érdeklődést tanúsítanak ezen fontos ügy iránt.

Esküdtszéki tárgyalás. *Pozvai István* 22 éves legény beleszeretett *Simon Terézbe*. A leány régen letért az erény utjáról. Áruba bocsátotta testét-lelkét. Az erkölcsi fertőbe süllyedt. Hízoggett neki a legény nagy szerelme, de nemesebb érzéseket nem váltott ki a lelkéből. *Pozvai István* csak arra volt jó, hogy keresményét ráköltse. A leány folyton zsarolta a szerelmes legényt, akinek pénzén más férfiak vett szivart és bort. Elkéseredett szegény *Pozvai István*. Vett egy revolvért, végigdözsölt *Simon Teréz* egy éjszakát s mikor részeggé tette a szerelme és a szesz, rálőtt a leányra. Egy golyó keresztüljárta a karját. *Pozvai István* önmagát is meglötte, de sebéből felgyógyult ő is, *Simon Teréz* is. Ezért a cselekedetért, szándékos emberölés kísérletével vádolva, állították *Pozvai Istvánt* az esküdtszék elé. A tárgyalást *Sztaniszlavszky Adolf* kir. törvényszéki elnök vezette; bírák: *Skóday Aurél* és *Sperlágh Géza*; jegyző: *Dombay Imre*. A vádhatóságot *Dr. Rézler Kornél* kir. alügyész képviselte, a vádlottat *Dr. Berger Béla* zalaegerszegi ügyvéd védelmezte. Az esküdtszék tagjai voltak: *Udvardy Vince* (főnök), *Sándor Zsigmond*, *Puskás Kálmán*, *Suszer Oszkár*, *Vidóczy Pál*, *Rozenberg Zsigmond*, *Rozenkrancz János*, ifj. *Vizlendvay József*, *Zathureczky Márton*, *Rédly Gusztáv*, *Orosz Béla*, *Zdravy Jenő*. Az esküdték *Pozvai Istvánt* bűnösnek mondták ki s ennek alapján a törvényszék a vádlottat hat hónapi börtönrre ítélte.

Alapszabály jóváhagyás. A m. kir. belügyminiszter a nagykanizsai fűtőházi kiségitő fűtők önszervező egyesületének alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Korai szüret. A mult hét esős időjárása kedvezőtlen volt a szőlőre. A korai fajok rothadni kezdtek s a gazdák a további rothadástól félve több helyen már megkezdték a szüretet. A jövő héten pedig sok helyen megkezdődik az általános szüret. Ugy látszik, hogy a kitűnőnek ígérkező termést az utolsó pillanatban nagyon devalválja a rossz időjárás. Zalaegerszegen a Jánkahegyen a szüret október 3-ikán kezdődik.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűviz** valamennyi hasonló vizet tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József keserűvizet**.

Pörül járt orrvadászok. Néhány falusi kocsavadász nyulat hozott a helybeli piaora elárusítás végett, azonban megfélekedtek arról, hogy vadat csak helyhatósági bizonyítvány felmutatása mellett szabad áruba bocsátani. A rendőrség az igazolvány nélkül árulásra hozott nyulakat elkobozta s az illetők ellen megindította a kihágási eljárást.

Keresd az asszonyt. Ifju *Kelemen Lajos* és *Császár Gábor* riválisok voltak. Mindketten egy leánynak udvaroltak s egyik se akarta a másiknak átengedni a teret. E miatt folyton civódtak egymással s a mint a mult napok egyikén a *Kossuth Lajos* utcában találkoztak. *Császár Gábor* egy hatalmas füttykössel támadt ellenfelére. A járó-kelők azonban közbeléptek s a további tettelegességet megakadályozták.

Másodvirágzás. Érdekes látványban gyönyörködnek a *Kossuth Lajos* utca lakói. Az utcán levő vadgesztenyefák ugyanis tejes virágzásban pompáznak friss intenzív zöld levelekkel. A néhány nap óta érezhető hűvös időjárás hatása némileg meglátszik ugyan a gyenge virágokon, de szépségüknek nem ártott meg.

Időjárás. Az egész héten borongós őszi idő uralkodott. Csak pénteken reggel derült ki, de tíz órára már újból beborult az ég boltja s esendesen szitált az eső. Oly hideg van, hogy mindenütt fűtenek s elő kerültek a téli kabátok, Szokatlan időben tört ránk az őszi. Más esztendőben szeptember hónap még nyár volt s ime most mintha a tél kopogtatna az ajtón.

Elveszett. Mult napok egyikén a Szivhegytől az Ujváros utcaán átvonuló uton elveszett egy fekete selyem, ernyő nyelén B. C. góthikus betűs ezüst monogrammal. A becsületes megtalálót arra kéri a károsult, hogy a helybeli rendőrkapitányi hivatalban adja át az ernyőt, hol megfelelő jutalomban részesül.

Elköltöztek a fecskék. A hosszú meleg után hirtelen, minden átmenet nélkül bekövetkezett hideg őszi napok fecskéinket arra kényszerítették, hogy vándorutra keljenek. A mult héten hangos volt a plebánia templom tornya a fecskék zajától; ott gyülekeztek tanácskoztak s miután esieseregve elbucusztak, utra keltek. Elvándoroltak egy melegebb hazába, oda ahol szebb a rózsá, illatosabb a berek és esengőbbek a dalok.

Eladó állatok. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetnél következő állatok eladók: 3 db. 1²/₄ éves mangalica kan, 36 db. 2¹/₄ éves mangalica süldő ártány, 2 db. 1³/₄ éves merino précoce tenyészkos, 6 db. 3¹/₄ éves merino précoce jerke, 4 db. 1³/₄ éves s 1 db. számfelletti anyabirka, 4 db. 3¹/₄ éves mustra kos bárány. Venni szándékozók forduljanak a nevezett intézet igazgatóságához.

Október havl aranyárkelet pótlék. A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkeletpótlékot f. évi október hóra 19¹/₂%-ban állapították meg.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten nyers áruért 50 kilogrammonként: *lóhere* 80—85 K, *lucerna* 70—75 K, *muhar* 20 K, *téli borsó* 12—13 K, *téli búkköny* 13—14 K, *szőszös búkköny* 24 K.

A nemzetiségi kérdés. A nemzetiségi kérdés az ujabbkori európai politika örökös darázsfészke. A nemzetgazdasági érdekek kiélesedésével karöltve látjuk a nemzetiségi antagonizmus kiélesedését is, mert hiszen valamely faj a politikai hegemoniával a gazdasági vezérszerpet is magával ragadja és viszont. Báró Eötvös József nagy politikai bölcsessége és mély szelleme előrelátta azokat az átalakulásokat, melyeket a nemzetiségi kérdés, mint a gazdasági és szociális viszonyok fő mozgató ereje, fel fog idézni. És az események, melyek közepett ő volt egyike Magyarország ujjaalkotóinak, igazat adtak neki. A nemzetiségi kérdés világos, annak egész complexumát felölölő, tudományos hűséggel, de élvezetesen megírt ösmertetését adja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 211—213. füzeté, melylyel a mű XI. kötete fejeződik be.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdag illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zeneműfolyóirat 18. füzeté a következő szép zeneműfolyóságokat közli: I. Kerner Jenő volt honvéd karnagy, a Király színház karmesterének *»Rákóczi Stafétája«* című nagy feltűnést keltő kuruc románc. II. Te vagy a legény Tyukodi pajtás, kedvelt kuruc nóta Huber Sándor átiratában. III. A legelső európai szinpadok idej legnagyobb sikert elért dalujdonsága — Vivian Grey Boldogságom angol dala. Ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté. Előfizetési ára negyedévre 3 K. Előfizetni a lap kiadóhivatalában Budapesten lehet.

Az Országos Magyar Szövetség második Értesítője. Alig egy hónapja, hogy az „Országos Magyar Szövetség” első értesítője megjelent, s már előttünk fekszik az értesítőnek második száma is. Ez a tény már egymagában is igazolja az Esterházy János gróf főrendiházi tag lelkes vezetése alatt álló szövetségnek a magyar nem-

zeti ügy, képviselőre hivatottságát, de ennek meggyőző bizonyítékát képezi az értesítő tartalma is, amely szerint a szövetség szervezete ma már 38 vármegyére terjed ki s szerte az országban folyton tért hódítva a legjobb uton halad arra, hogy az egész ország magyar társadalmát zászlaja köré csoportosítsa. E tekintetben sokat remél a szövetség a már előkészített őszi és téli szervező mozgalomtól. A szövetség kötelékébe ez idő szerint 2534 tag tartozik, bár a folyamatban levő gyűjtések egyetlen osztályában sem záródtak még le. Megalakult eddig 9 fővárosi és 8 vidéki bizottság, de nagyobb számú vidéki bizottság alakulása az őszre halasztott. Az értesítő igen érdekes és magyar nemzeti szempontból fölülte tanulságos közleményeket is tartalmaz.

Magyar ember Port-Arturban. Az oroszok szorongatott végvárában naponként felakasztanak néhány kínait, kiket kémkedésen érnek. Mint egy távirat jelenti, tegnapelőtt azaz szeptember 16-án az elfogott kínaiak közt, kiket kihallgatása előtt Stössel főparancsnok elé kísérték, egy európai ember is volt. *»Micsoda nemzet tagja ön?»* kérdezte a főparancsnok kemény hangon. *»Magyar vagyok!»* felelt a fogoly, bátran, szemébe nézve az élet halál urának. *»On is kémkedni jött ide?»* kérdezte tovább a parancsnok. *»Szó sincs róla, kegyelmes ur, magyar ember ilyen mesterségre sohasem fog vetemedni.«* De hiszen rajta kapták önt, amikor fényképfelvételeket csinált a bástyákon, ahol a legvéresebb támadásokat állották ki csapataink. *»Mi szükség volt önnek erre?»* *»Kegyelmes uram, szólt a fogoly, én amatőr fotografus vagyok és mivel hallottam, hogy hazámban egy diszmű készül az orosz japán háborúról, pusztán kedvtelésből és kalandvágyból elhatároztam, hogy e diszmű számára eredeti fényképfelvételeket fogok küldeni. Ott voltam a Jalu folyónál júliusban, ott voltam Anosancsánál és Fönhangesánál augusztusban, ott voltam Liaojangnál és a Jantai bányáknál szeptember elején és most itt vagyok az elkészült fényképeimmel együtt, melyeken patakokban ömlik a hősök vére!»* *»Azt mindenki mondhatná — szölt némileg barátságosabban a rettegett várparancsnok, de be tudja-e bizonyítani, hogy ilyen diszmű készül az önök hazájában?»* A fogoly erre meghajította magát, benyult a zsebébe, kivett egy lapot és átnyújtotta. A tábornok odaadta a magyar tolmácsnak s ez így szólt: *»Kegyelmes ur, a fogoly igazat mond. Ez a lap itt az Egyetértés, Magyarország legnagyobb lapja (Vármegye-utca 11) s a háborúról szóló diszművet ez az újság ingyen küldi szét Karácsonyra minden előfizetőjének, mint emlék albumot.»* Ha így áll a dolog, szólt a tábornok, akkor önt szabadon boesátom, de 24 óra alatt tartozik a várat elhagyni. *»Rögtön kérem rögtön!»,* felelt honfitársunk s 24 perccel sem várva be, bucsut mondott Port-Artur vértől áztatott falainak.

Piaczi áraink a legutolsó het. vasárnap 50 kilogrammonként.

búza	minőség	szem.	Kor.-tól	Kor.-ig
rozsa	»	»	10—	50—
árpa	»	»	7—	—
gab	»	»	7 ¹ / ₂	—
gab	»	»	6 ¹ / ₂	—
tengeri	»	»	8—	—

Blúz-selyem 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig meterje — legujabb újdonság, bérmentve és már **elvámolva**, házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára Zürichben.**

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.
7393/tkv. 1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Stgm. Sternberg et Comp.* végrehajtónak *Pesti János és neje Berta Mária* végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében az árverés 369 K. tőkekövetelés, ennek 1903. évi november hó 28-tól járó 5%-os kamatai, 29 K 60 f, 53 K 55 f peri, 12 K 90 f, végreh. kérelmi, 29 K 12 f végreh. foganatosítási, 17 K 60 f ezuttal megállapított árverés kérelmi költség kielégítése vé-

gett a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalalövői 428 sz. tjkvben Pesti János és neje Berta Mária zalalövői lakosok tulajdonánál felvett A) + 434/a. hrsz. ingatlanra 1705 K kikiáltási árban úgy azonban, hogy a fenti ingatlanra C) 5. sorsz. alatt a zalalövői 13 sz. tjkvi + 467 hrsz. ingatlan mint uralkodó telek javára bekebelezett átjárhatási szolgálatom ez által nem érintetik, elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi december hó 13. napján délelőtt 10 órakor Zalalövön a község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 170 K 50 ft készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi XL. t.-e. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Zalaegerszeg, 1904. évi szeptember hó 7-én.

Dr. Kiss, kir. tvszéki albiró.

Bérleti hirdetmény.

Bérletet keres egy intelligens róm. kath. gazdatiszt a Zala völgyben azonnali, vagy tavaszi átvételre. A birtok nagysága 300—400 hold kiterjedésű lehet. Jó minőségű házilag kezelt birtokra reflektálok.

További felvilágosítást nyújt a lap kiadóhivatala.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBOR SZESZ

**NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
E KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA**

**KASZNALATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!**

HIRDETMEY.

Boldogfai birtokossági korcsma-háznak a hozzátartozókkal együtt f. évi október 9-én d. u. 2 órakor a helyszínén tartandó árverés után 1905. január 1-től kezdődőleg 3 évre leendő bérbeadását, miután az f. évi szeptember 18-án nem sikerült, újabban a birtokossági közgyűlés elhatározta. Az árverési feltételek előre a boldogfai bírónál mint gondnoknál betekiníhetők.

A „Kávé király“-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „**Király kávét**“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvételt a következő árban:

1 kgros doboz . . .	4 K 80 f
2 „ „ . . .	9 K — f
4 „ „ . . .	17 K 20 f

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 posta csomag 5 kgr. legf.	Cuba	K 13-50
1 „ „ 5 „ „	Ceylon	„ 12—
1 „ „ 5 „ „	Jamaica	„ 11-20

BIRÓ és TÁRSA
a „Kávé király“-hoz.

Budapest, VI. Teréz-körut 2/a—b.

A „Kávé király“-hoz

7524/tkv. 1904. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi szövetségi önszegélyző egylet végrehajtónak **Öszterreicher Samu** végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 2903 korona 40 fillér tőkekövetelés és járulékainak kielégítése végett a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, az olai 6. sz. tjkvben **Öszterreicher (Erdélyi) Jenő, Emil, Henrik, Aladár, Oszkár, Natália, Berta, Samu, Ruska, Adolf, Ödön és Gyula, Steiner Berta, Regina, Gizella, Gyula és Hermína** tulajdonául felvett s a végrehajt. törvény 156. §-a alapján egészben elárverezendő \pm 32. hrsz. házra 2240 K, \pm 59/b. hrsz. ingatlanra 108 K, — II. az olai 132. sz. tjkvben \pm 255. hrsz. alatt felvett ingatlanból az **Öszterreicher Samu** $\frac{1}{28}$ rész illetőségére 46 K, — III. az olai 142. sz. tjkvben \pm 256. hrsz. alatt felvett ingatlanból az **Öszterreicher Samu** $\frac{1}{28}$ rész illetőségére 51 K, — IV. az olai 175. sz. tjkvben \pm 7. hrsz. alatt felvett ingatlanból az **Öszterreicher Samu** $\frac{1}{56}$ rész illetőségére 180 K, — V. a zalaegerszegi 564. sz. tjkvben \pm 3418. hrsz. a. az I. alatt nevezettek tulajdonául felvett s a végrehajt. törvény 156. §-a alapján egészben elárverezendő ingatlanra 280 K kikiáltási árban, ugy azonban hogy az olai 6. sz. tjkvben felvett ingatlanokra C. 14. hrsz. alatt amíg a többi fent elsorolt tjkvben csupán az **Öszterreicher Samu** illetőségére **Öszterreicher Antónia** soproni lakos javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik, ha azonban az elárverezendő ingatlanok árverési vételára a jelzett haszonélvezeti jogot megelőző terhek fedezésére szükséges 15000 koronát meg nem ütné, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlanok a kitűzött határnapon a szolgálmi jog fentartása nélkül újból elfognak árvereztetni, az ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi október hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Zalaegerszegen** a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékoztók tartoznak az ingatlanok becsúrának 10%-át, vagyis 224 K, 16 K 80 f, 4 K 60 f, 5 K 10 f, 18 K és 28 koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1904. évi szeptember hó 14-én.

Dr-Kiss, kir. tszéki albiró.

ad. 2838/kig. 1904.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY!

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa a képviselő-testületnek 1904. évi szeptember 15-én hozott 2838/kig. 904. számú véghatározata alapján közzé teszi, hogy a város tulajdonát képező: a zalaegerszegi 188 sz. tjkvben 3141 hrszám alatt felvett 1290 négyzet öl területű szántó (most kaszáló) a gébártói dűlőben és a 641. 650/b. hrszámok alatt felvett ingatlanokból, a felosztási tervezetben I. és II-vel jelölt házhelyek a vágóhid mellett kertből, a rajta levő pajta épülettel együtt **1904. október 9-én délelőtt 10 órakor** a városház kistermében tartandó nyilvános árverésen eladatnak.

1. Kikiáltási ára a 3141. hrsz. 1290 négyzet öl gébártói földnek 516 (ötszáztizzenhat) korona, az I. és II. alatti házhelyek együttvéve és a rajta levő pajtával 2500 (kétezeröttszáz) korona.

2. Tartoznak árverezők az árverés megkezdése előtt a polgármester kezéhez a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni, a teljes vétel-árt pedig az eladásnak a város részéről történt végérvényes jóváhagyása után 30 nap alatt a városi pénztárba befizetni, melynek megtörténte után vevő a megvett ingatlanok birtokába lép s az időtől huzza hasznait s viseli terheit is.

3. Eladó város az ingatlanok tehermentes átadásáért szavatol.

4. Az adásvétel az árverésen legtöbbet ígérőre nézve az árverés befejeztével azonnal, eladó városra nézve pedig csakis jogerős jóváhagyás után válik kötelezővé.

5. Az adásvételből eredő mindennemű bélyeg, bekebelezési, átruházási költség s illeték a vevőt terheli.

Zalaegerszegen, Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1904. évi szeptember hó 23-án tartott üléséből.

Várhidy Lajos polgármester.

Somatose
oldható hűstőhárnya a hús tápanyagait tartalmazó (tojásfehérje és só) majdnem íztelen, könnyen oldható poralakban, a lehető legjobb erősítő szer gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, mellbetegségeknek, gyomorbetegségeknek, gyermekgyógyászatnak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, gyógyulók-nak stb., stb.,
Vas-Somatose alakjában különösen sápkórban szenvedőknek orvosi-lag ajánlva. Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.
Festékgyárak ezeltől Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

Ki
hirdetni akar
akár csak apróhirdetéssel is és pedig személyi képviselői, állás-, vétel-, eladás-, hasznbér- és bérlet keresletekkel, előnyösen fordul
Mosse Rudolf
hirdetési irodájához
BUDAPEST,
IV. Ferenciek-tere 3.
(Távbeszélő 52-45.)
Ez által a hirdetőre több költség nem, ellenben egész sora az előnyöknek háramlik és pedig: díjtalan szakszerű tanács, a hirdetés cél-szerű szövegezésére, feltűnő kiállítására és a legalkalmasabb lapok választására nézve stb. Katalogus díjtalan.

Zalavármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

1434/a. 904. sz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. Minister az 1904. évi szeptember hó 5-én kelt 55301. számú rendeletével a nagykanizsa—tapolcazi állami közút 28—29 km. szakaszán levő 35. számú fahid helyreállítását 11221 K 63 f összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1904. évi október hó 17-ik napjának d. e. 10 órájára** a zalavármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zalaegerszeg, 1904. szept. 16.

A hivatal főnöke:

Lányi,
kir. főmérnök.

Köhögésben!
szendő
kísértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű
Császár Mell-bonbont.
2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szól mellette és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

8-10 vagon burgonya
azonnali megvételre kerestetik egy zalamegyei gazdaság részéről. Szives ajánlatok az eladási készlet és ár megjelölésével pro q. vasuti állomáshoz szállítva — kéretnek a Zalamegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalába intézteni.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Zalavármegye közigazgatási bizottságának 1904. évi augusztus hó 9-én 2990. szám alatt kelt határozata folytán Zalavármegye közut-hálózatának következő. u. m.:

1. Tapoleza—balatonfüred—felsőörsi 33—36 klm. és 47—56·3 klm.	6. Sümeg—jánosházi — — — — — — — — — — 0—12·4 klm.
2. Tihany—aszófi—pécseli — — — — — — — — — — 7—10 »	7. Keszthely—sümegei — — — — — — — — — — 15—27·7 »
3. Tapoleza—deveeseri — — — — — — — — — — 0—18·3 »	8. Pusztakeresztur—kelédi — — — — — — — — — — 0—24·6 »
4. Ó-dörögdi szárnyut — — — — — — — — — — 0—5·2 »	9. Gyülevész—galambok—komárvárosi — — — — — — — — — — 22—30 »
5. Lesenczetomaj—uzsa—sümegei — — — — — — — — — — 0—8 »	

vonalai 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. években szükséges fedanyag szállításának vállalat útján leendő biztosítására ezennel pályázatot hirdetek.

A versenytárgyalás **1904. évi október hó 15-én d. e. 10 órakor** a következő helyeken fog megtartatni: *Tapolczán, Sümegen, Keszthelyen, Zalaegerszegen a járási főszolgabírói hivatalnál.*

Felhívotnak mindazok, kik ezen versenytárgyaláson részt venni óhajtanak, hogy *írásbeli zárt ajánlataikat* a nevezett időig akár postán, akár személyesen a nevezett hivatalnál annál bizonyosabban adják be, mert később érkező, vagy táviratilag tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Községek küldöttei, ha meghatalmazásukat képviselőtestületi határozattal igazolják, az árlejtési eljárás megkezdése után, de az írásbeli ajánlatok felbontása és az általános szóbeli versenytárgyalás előtt *szóval is tehetnek ajánlatot*, mely ajánlatuk, mint az írásbeli zárt ajánlatot helyettesítő, jegyzőkönyvbe fog vétetni.

Az írásbeli ajánlatok beadása és a községek előbbi, az írásbelit pótló szóbeli ajánlatainak jegyzőkönyvbe vétele után, de az írásbeli ajánlatok felbontása és a községek jegyzőkönyvébe vett írásbelit pótló szóbeli ajánlatainak nyilvánosságra hozatala előtt, *szóbeli versenytárgyalás is fog tartatni.* Ezen szóbeli versenytárgyalásban bárki részt vehet, ha megelőzőleg a vállalati összeg 5%-ának megfelelő — készpénzből, vagy elfogadható értékpapirokból álló — bánatpénzt az árlejtő bizottság kezébe letesz; *községeknél* a fentemlített képviselőtestületi határozat helyettesítheti a bánatpénzt. — *A szóbeli verseny csakis az illető járás területére eső utszakaszokra terjed ki, míg egy járásnál nagyobb terjedelmű ajánlat csakis írásban adható be.*

Ajánlatot tehet bármely fentnevezett helyen, bármely fent elősorolt utvonatra, vagy több, esetleg valamennyi utvonatra vagy utvonalak egyes szakaszaira is lehet beadni.

Írásbeli ajánlatot ugyanazon vállalkozó csak egy árlejtő bizottság előtt adhat be.

Az öt pecséttel zárt írásbeli ajánlatok borítékán a címzésen felül még világosan kiirandó: *„Ajánlat Zalavármegye utvonalaire 1905—1909. években szükséges fedanyag szállítására vonatkozólag.”*

Az ajánlatok az egyes főszolgabírói hivatalok és a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatalnál betekinthező és megszerezhető ajánlati minta és kavics-felosztási kimutatási minta szerint teendő. Az előfordulható tévedések kikerülhetése végett ajánlattevő köteles a kavics-felosztási kimutatás egy példányát megszerezni s a kikötött kavicsra általa felajánlott egységi árakat annak 7. sz. rovatába arabs számokkal, a jegyzet című 9. sz. rovatába pedig betűk, illetve szavakkal olvashatólag úgy kiírni, hogy a számok és szavakkal való kiírások tökéletesen megegyezzenek. Más-ként szerkesztett vagy vakarások és javításokat tartalmazó ajánlat nem fog figyelembe vétetni.

Az esetben, ha oly könmre tétetik ajánlat, mely az államépítészeti hivatalnál kitett kőmintától eltér, a szállítani kívánt kőanyagának a vállalkozó pecsétjével és a termelési hely megnevezésével ellátott két mintája az ajánlathoz csatolandó és egyúttal a felosztási kimutatás 3. rovatában a termelési hely is — honnan a szállítás foganatosítandó lesz — megjelölendő.

Egy-egy kilométer szakaszra nézve csak egy ár hozható ajánlatba, de egy egységár több kilométerben is szerepelhet. Az árak az államépítészeti hivatalnál kitett mintára, vagy bár attól eltérő, de legalább oly minőségű anyagra kell vonatkozni. Ha egy kilométer szakaszban két vagy többféle anyag van előírva, akkor az egységi ár minden anyagra külön-külön teendő ki.

Az ajánlat 1 db 1 koronás, az ajánlathoz melléklendő felosztási kimutatás pedig ívenként (az a rész, mely a vállalni szándékolt utvonalt, illetve utszakaszokat tartalmazza) 30 filléres okmánybélyeggel látandó el. Ugy az ajánlat, mint a felosztási kimutatás ajánlattevő által aláírandó.

Az ajánlathoz a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlattevő által ígért árak összegének legalább 5%-a bánatpénzül készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban csatolandó. Ezen bánatpénz előzetesen letehető valamely állampénztárban is és akkor az ajánlathoz a letételt igazoló nyugta csatolandó. Községek, mint jogi személyek által benyújtott ajánlatokhoz bánatpénz helyett a képviselőtestületi határozat csatolható.

A vármegye által bérben birt kő- és kavicsbányák — a részletes feltételek 12. §-ában foglalt megszorításokkal — vállalkozóknak díjtalanul fognak rendelkezésre bocsátatni. Ezen bányák a következők:

1. Balatonparti Kis V.-féle bánya	6. N.-Pécsel erdei bánya	11. Nyirádi — — — bánya
2. Örvényesi — — — »	7. Tihanyi apadás — — »	12. Úza--nyiresi — — »
3. Balatonfüreden két — »	8. Aszófi — — — »	13. Dobogói — — — »
4. Felsőörsi — — — »	9. Halápi és ujdörögdi — »	14. Haraszi és sümegei — »
5. Csopaknosztori — — — »	10. Cséri--ódörögdi — — »	15. Megyeri — — — »

Az ajánlat az *ajánlattevőre* nézve annak beadásától kezdve kötelező és többé vissza nem vehető. Ajánlattevő ajánlatához kötve marad a beadásra kitűzött határnaptól számított nyolc hétig, mely idő alatt a vállalat odaitétele iránt intézkedés fog történni. A vármegye fentartja magának nemesak azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson, hanem azt a jogot is, hogy a pályázóktól teljesen eltekintve intézkedhessék. Ajánlattevők ajánlatukhoz kötve maradnak azon esetre is, ha ajánlatuk csak részben fogadtatnék is el, vagyis ha abból egyes utszakaszok, utvonalak vagy járások kivételének.

Az egyes árlejtő bizottságokhoz beérkező ajánlatok az árlejtésre kitűzött órában felbontatnak és döntés végett felterjesztetnek a köz-igazgatási bizottsághoz.

Az árlejtést foganatosító bizottságnak eljárása nyilvános. A nyilvánosság csak a községek szóbeli ajánlattételénél van kizárva, ha a község ezen szóbeli ajánlatával a zárt írásbeli ajánlatot óhajja helyettesíteni. Ez utóbbi esetben a tárgyaláson a bizottságon kívül csak az illető ajánlattevő község képviselése lehet jelen.

A beérkezett ajánlatoknak egymással szemben történendő elbírálásánál és ennek alapján a legkedvezőbb ajánlat megállapításánál az egyes utvonalaakra az ajánlatban kitett egységárak és az ezen versenytárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett fedanyagmennyiségek sorozatából eredményezett végösszegek fogják külön-külön az összehasonlítás tárgyát képezni. Oly ajánlatoknál azonban, melyek nem egy egész utvonatra, hanem annak csak egy szakaszára vonatkoznak, ezen egész utszakasz a fentiek szerint kiszámított végösszege lesz a többi ajánlatok ugyanazon szakaszra kiterjedő végösszegével összehasonlítva.

Akinek a vállalat odaitétele, köteles az erre vonatkozó határozat vagy rendelet kézbesítésének napjától számítandó két héten belül letett bánatpénzét készpénzben, vagy az állami ügyleteknél is elfogadható értékpapirokkal a vállalati összeg 10%-ára kiegészíteni és a szerződést aláírni, valamint a kavicsmintákat, melyek alapján a szállítás szerződéseszerűleg eszközölni fog, az államépítészeti hivattal együtt megpecsételni, ellenkező esetben vállalkozó bánatpénze minden további bírói beavatkozás nélkül a vármegye tulajdonába megy át s a vállalat felett a vármegye szabadon rendelkezik.

Azon ajánlattevőknek bánatpénze, kiknek ajánlatai nem fogadtatnak el, az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta és ennek kiegészítő részét képező felosztási kimutatás a fentnevezett főszolgabírói és az államépítészeti hivatalnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők és 1 korona előállítási költség megtérítése mellett megszerezhetők. A szállítandó fedanyag mintái az államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

Az ajánlatok mikénti kiállítására és esetleg szükséges közelebbi felvilágosításokkal szolgálnak a fentnevezett hivatalok és a járási utbiztosok, akár szóbeli, akár írásbeli megkeresésre.

Kelt Zalaegerszegen, 1904. évi szeptember hó 1-én.

Csertán Károly sk.,
Zalavármegye allspánja.

Oltóság! Leikiismeretesség!

Saját érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. 9

Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádfürdőkkel, 200 kényelmes lakosztóval.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSÉG!
• ELŐZÉKENYSÉG!

SZERENŐSÉGNAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

a magy. kir. szab. osztályozású árték fűszáruzó helye.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,458,000 korona.

A Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V. GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztésen záloglevél-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénztörlesztés:		2% levonással:	
50 évre a tőke évi 5.50%-a	40	80 évre a tőke évi 5.20%-a	40
40	30	40	30
30	20	30	20
20	10	20	10
		20	10

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Szálloda: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP

UJ MODELLJE
megjelent!

PROSPÉKTUST KÜLD

GLOGOWSKI

BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!

Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékek kedvencei találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kifőné magyar konyha, valódi térsz borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kímérése.

As egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal elávoit minden szepít, májfoltot, pattanást, milt-essort stb. és az arcnak bidezget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan L.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerháza: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elmezavarás stb. ellen. Megalapította és egyedül képviseli:

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.

BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

Versenyen kivüli oltó árak!

Elsőrangú angol és francia női ruhák-kelem-különlegességek árúháza

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.

Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Képzett üzemi felügyelők.

BÉCS

Droeschnerstrasse 78-80.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztoságosan minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 473 jellege alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.

= Nincs többé gabona üszög =

a **Numa Dupuy és Társa** magcsávázó szerének alkalmazása mellett. Már 21 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zabüszög és korom ellen.

Egy csomag 2 métermázsá vetőmagra 50 fillér, egy métermázsá vetőmagra 26 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől.

Numa Dupuy és Társa
Bécs, VI./I. Windmühlgasse 33.

Elárúsító helyek: Zalaegerszegen: Gyarmati Vilmos, Hubinsky Adolf, Kosztelitz Mór, Komlós M. Miksa, Ján Ferenc, Reich és Eppinger, Grünbaum Ferenc.
Alsólendván: Tomka György, Freyer Lipót, Tivadar Ferenc.

Egy jó házból való fiu
tanoncul felvétetik
Unger Antal könyvnyomdájába.

„MAYER” gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság **SZOMBATHELY.**

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezeti} **Benzin- és szivó-gázmotorokat** ^{2-50 lóerőig}

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolesőbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Uj hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezeti csavaros és szabadalmazott víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőse.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség b. tudomására adni, hogy

Műhimzés és Díszmunka Vállalat

eimen üzletet nyitottam. Ellvállalok minden e szakmába vágó **műhimzéseket**, melyeket tetszés szerinti rajzok után saját magam készítek. A következő díszmunka és műhimzések elkészítését személyesen eszközölöm: u. m. **gallérok confectio kabátokra, ruhadíszek, gyermek paplanok, függönyök** (tüll Stor vitrage), **díszgallérok, butorhimzések minden színben és kivitelben, fátolok kihimzése, asztal- és ágyterítők stb.** Az e szakmába vágó bármilyen színes, magas vagy lapos műhimzéseket megrendelés szerint készítem el.

A nagyérdemű hölgyközönség szíves pártfogását kérve, vagyok kitűnő tisztelettel

VIDOR PÁL

ZALAEGRSZEG, Kazinczy-tér, Dr Keresztury-féle ház.

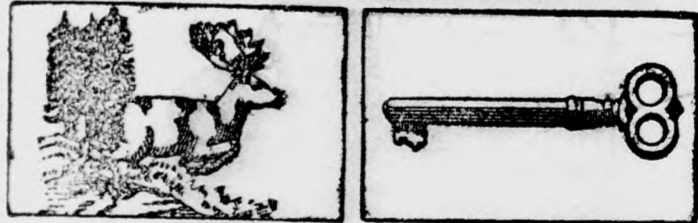
ÜGYNÖKÖK
kerestetek, kik az újonnan kibocsátott
Erzsébet-királyné-sorsjegyek
törvényesen kiállított részleteinek eladásával foglalkozni akarnak.
Magas jutalék és jutalomdíj!
Sikeres működésnél esetleg havifizetés!
Anyag miatt forduljanak
Dirnfeld Testvérek bankházához, V. Püzdő-utca 4. Budapest.

Jónak, a jobb az ellensége.
Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruháimuk mosására, a **Schicht** által újonnan felkeltetett mosókivonatot,
„Asszonydicséret”
jegglyel,
a ruha beáztatására.

- Előnyök:**
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenté.
 2. Fáradtságot a negyedére.
 3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
 4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
 5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alant jegyzett cég kecsességet vállal.
 6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáskoránál.
- Nélkülözhetetlenné válik minden háztasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.
— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulos”

jegglyel
legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan.
Minden káros alkatrészeketől mentes.
..... Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig
A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Vadászfegyverek, forgópisztolyok, töltények,

D. Horváth Győző

az „Arany Kasza”-hoz címzett vas- és fűszerkereskedése
ZALAEGRSZEGEN.

Ajánlja rendezett raktárát: Mindennemű rudvasak, ekerészek, láncok, konyhaedények, rézárúk, épület- és butorvasalások, szerszámok, gazdasági-, konyha-, háztartási- és építkezési cikkek; fűszerek, lisztek, olajak, kencék, lagok, olaj- és porfestékek, kitűnő kovács szén és gazdasági gépek raktára.

Cement, kátrány, tető és elszigetelő lemez.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új szintet kapnak.

Alapított 1812.-ben. **Gyárraktár Budapest, V. Lipót-körút 24.** A levelek Bécsbe III/i. intézendők. A mosáshoz **Brunnen-szappan** veendő.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Berakó és kész tűzhelyek.

Cséplőgépolajak, gépszir